

Nanukově červený orgasmus aneb normy „normálnosti“

Ibsen?

Inscenovat současného švýcarského autora **Lukase Bärfusse** na českých jevištích je odvážný počín čerstvé absolventky JAMU **Alexandry Bauerové**. Režisérka si pohrála s vizuální stránkou inscenace – futuristické účesy a bizardní kostýmy- a to vše navíc popřášené. Dora je mladá koketa, psychicky lehce retardovaná. Opakuje naučené fráze, gesta a postupy. V tomto je podobná Ibsenově Noře. Nechá sebou manipulovat, je naučená na zvuky. (např. při lusknutí předpaží, při druhém lusknutí upaží a na třetí vrátí ruce k tělu). Dořina matka chce poznat svojí dceru skutečnou, a proto se odhodlá k radikálnímu řešení – po domluvě s doktorem, jí vysadí prášky ovlivňující psychiku. Následky svého činu, ale není schopná unést.

Dora propojuje všechny postavy hry, postavy do ní promítají své obsese a sny, klamou se myšlenkou, že je to pro její dobro. Matka chce „normální“ dceru, aby opět mohla s manželem vést plnohodnotný sexuální život. Dořin šéf v zelenině se zase nevyrovnal se svojí matkou – trpí Oidipovským komplexem a v neposlední řadě – Dořin přítel, který s Dorou spí, jen proto, že je tak snadno zmanipulovatelná a může na ní provádět své sadistické choutky. Po nuceném přerušení Dořiného těhotenství, ji nechá odjet do Ruska.

ochočená Dora

Postavy jsou všechny, kromě Dory a muže (jejího přítele), beze jmen a jsou pojmenovány jen ve vztahu k ní, bez ní by neexistovali – Dořina matka, Dořin šéf... Dora jako cvičený pejsek s ochranným límcem, jak funkčně glosuje výtvarnice **Lucie Labajová**. Po odepnutí přední části límce, ze které si Dora udělá korunku, zatímco zadní část zůstává límečkem – vtipné řešení. Dořin šéf se ve vypjatých chvílích spoléhá na svoji rodičku, převtělí se do ní, snad i proto se obléká nejnezvykleji – cyklistický trikot s kozačkami na podpatku. Změněným hlasem komentuje situaci jako jeho kárající matka. Sebejistý **Slávek Bílský** (??) se převtěluje do ní i zpátky bez mrknutí oka a jeho ladná chůze na podpatcích herecký výkon korunuje. Dora, zpočátku ustrašené jako ztracené štěňátko, se sama nikdy neprojeví. Opakuje nejčastěji matčiny věty. Je naučená poslouchat na zvuky, plnit své denní povinnosti. Dora **Lenky Košťakové** (???) je nevinná dívka, ptající se bez obav na nejintimnější věci svých rodičů. Tím uvádí do rozpaků všechny okolo. Matka jí bezvysledně vysvětluje pravidla slušného chování. V podání **Marie Jansové** (??)táhne k hysterii, nikdy našťěstí její hranici nepřekročí.

Zatímco otec (**Pavel Gajdoš nebo Jakub Šmíd????**) jí vytváří pevný protipól plný jistoty. Když ale rozhoduje o zásadní věci – o potratu – své odpovědnosti se vzdává.

relativní normálnost

Je skutečně jediná „nenormální“ postava hry Dora? Nebo je to právě naopak – ona je zdravá, ale žije v „nenormálním“ prostředí? Kdo může posuzovat hranice normality? Dříve trpěla záchvaty vzteku nebo se jindy nekontrolovatelně smála. Prostě byla jiná než ostatní, co když ale byla prostě jen živá? Živá jako jediná? I Lukas Bärfuss problém nerozřeší, nechá nás v tápání. Neurčuje dobré ni špatné. Dramatik nechává fyzické akci na inscenátorech – hra určuje dialogy a místa konání. Alexandra Bauerová nad text dosadila jiné významy. Při jedné scéně, kdy se baví rodiče, otec zakroučí krkem plyšovému medvídkovi, kterého nosí po celou dobu inscenace v kapse. Jeho hlavičku pak připíná na zadní stěnu pokoje vedle jiných medvědích hlaviček. Měli snad ještě nějaké děti před Dorou? To je už ale jen čistá spekulace a možná nadinterpretace. Každá z postav nosí po celou dobu hry nějakou typickou věc – lékařovi se u pasu houpe kus masa, ze kterého začne odstříhávat kousky, když se Dora „rozhoduje“ zda podstoupí potrat. Naturalistická scéna s námrazou na zádech. Režisérka natukává, balancuje na hranici snesitelnosti. Nanukový sex je působivý, ale přitom vkusný. Dora se seznámí s „fajnovým“ pánem, jež jí vezme k sobě do hotelu. Je ještě panna. Nevinně líže nanuk od pána, ten jí ho ale vezme a chladí jí celé tělo i klín. Ona z toho požitek moc nemá, obchodník naopak vyvrcholí. Stopy po červeném nanuku zůstanou Doře na stehnech až do konce hry jako modřiny. I jejich ostatní styky se dějí přes nanuky a polárkový dort. Jen ten první ale tak otevřeně.

zvedá se vítr

Prachová poušť na jevišti. Postavy vytahují prach z kapes, z aktovek a kabelek. Je na čase, aby se konečně zvedl vítr a odnesl nánosy minulosti. Všichni, kromě nedotčené Dory, mají poprášené vlasy. Nebo spíš popráškové? Nakonec ale ani Dora nezůstane ušetřena od moderních vymožeností. Když už do sebe nechce ládovat žádné prášky (a ani antikoncepci) a otěhotní, musí na potrat. Rozhodnou se rodiče pro její sterilizaci a vysypou jí do klína kbelík prášku – zasádnou jí dělohu. A matka jí na vlasy také vysype prach. Dora je teď stejná jako ostatní.

Dora je snad prototyp dnešního člověka. Nechává nevědomky rozhodnutí na ostatních. Vlastní myšlenky jí jsou cizí, přivlastňuje si matčiny myšlenky. Ale rady od ní ne a ne

přijmout. Je jednoduchá a prostá. A přitom pro nás zůstává nepochopitelná, nadčasová jako tato inscenace.